

ANNE ÇOCUK EĞİTİM VAKFI

CİNSEL TACİZİ VE SALDIRIYI ÖNLEME KURULU YÖNERGESİ

1. AMAÇ, KAPSAM, DAYANAK VE TANIMLAR

1.1. Amaç

Anne Çocuk Eğitim Vakfı olarak yürüttüğümüz çalışmaların temelinde yatan başlıca değerler; yaşama saygı, bilimsellik, sürekli gelişim ve şeffaflıktır.

Bu yönergenin amacı, Anne Çocuk Eğitim Vakfı'nda çeşitli görevler alan gönüllüler ve çalışanların hem ofiste hem de sahada çalışırken; cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği veya bir başka temelde ayrımcılığa ya da bir başka nedenle oluşabilecek her türlü cinsel taciz ve saldırıdan korunmuş olmalarını sağlamaktır. Yönerge, bu amaçla görevlendirilmiş olan **Cinsel Tacizi ve Saldırığı Önleme Kurulu** yapısını, görevlerini ve uygulama esaslarını düzenlemektedir.

1.2.Kapsam

Bu yönergede yer alan davranış kurallarından tüm yarı veya tam zamanlı AÇEV çalışan ve gönüllüleri, eğiticiler, gönüllü eğiticiler, saha çalışanları, gönüllüleri sorumlu tutulmaktadır.

Bu Yönerge, en az birinin AÇEV çalışanı ya da gönüllüsü olması durumunda, kişilerin birbirlerine karşı veya üçüncü kişilere karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel tacizi ve saldırığı, tarafların tümünün veya en az birinin profesyonel ilişkisi ya da gönüllülüğü devam ettiği sürece yer ve zaman sınırlaması olmaksızın kapsar. AÇEV merkezlerinde veya ofisinde meydana gelen her türlü cinsel taciz ve saldırı eylemlerinin yanında sahada gerçekleşen ilgili eylemleri de kapsar. Vakıf ortamına taşınan ya da çalışma ortamına etkisi olan her türlü cinsel taciz ve saldırı eylemini kapsar.

1.3.Dayanak

Bu yönerge başta Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi ve Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi olmak üzere, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ile Türk Ceza Kanunu, İş Kanunu, Borçlar Kanunu ve Anne Çocuk Eğitim Vakfı Etik Politika ve Davranış Kuralları esas alınarak hazırlanmıştır.

1.4.Tanımlar

Bu yönergede geçen;

Başvurucu: Cinsel tacize veya saldırığı maruz kaldığı veya tanık olduğu iddiasıyla AÇEV Cinsel Tacizi ve Saldırığı Önleme Kurulu'na başvuran kişiyi,

Kurul: AÇEV Cinsel Tacizi ve Saldırığı Önleme Kurulu'nu,

Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet: Mevcut veya algılanan cinsiyet kimliği nedeniyle bir kişiye uygulanan veya bu kişiyi orantısız şekilde etkileyen şiddeti ifade eden şemsiye terimİ,

Cinsel Şiddet: Cinselliğin kontrol etmek, denetlemek, küçük düşürmek, aşağılamak ve cezalandırmak amacıyla bir şiddet aracı olarak kullanılmasını,

Cinsel Saldırı: Bir kimsenin vücut dokunulmazlığının, kişinin rızasına dayalı olmayan cinsel nitelikli davranışlarla süreklilik arz etmek zorunda olmaksızın ihlal edilmesini,

Cinsel Taciz: Fiziksel temas şartı olmaksızın gerçekleştirilen, kişinin rızasına dayalı olmayan ve süreklilik arz etmesi gerekmeyen cinsel nitelikli söz, tavır veya diğer davranış biçimlerini,

Acil Durum: Derhal işlem yapılmadığı ya da önlem alınmadığı takdirde cinsel taciz veya saldırının önlenememesi, başvuranın can güvenliğinin veya hak ve hürriyetlerinin korunmasının tehlikeye girmesi, başvuranın zarar görmesi, cinsel taciz veya saldırı eyleminin delillerinin kaybolması ihtimalinin ortaya çıkması durumunu,

Israrlı Takip: Fiili, sözlü, yazılı olarak veya herhangi bir iletişim aracı kullanılarak kişinin güvenliğinden endişe etmesine neden olacak şekilde kişide fiziki veya psikolojik açıdan korku ve çaresizlik duygusu yaratan ve kişiyi baskı altında tutan her türlü cinsel tutum ve davranışı,

Misilleme: Kişinin cinsel ya da duygusal amaçlı davranış veya teklifi reddetmesi ya da cinsel tacize ya da saldırıya uğradığını düşünerek şikâyet etme yoluna gitmek istemesi veya gitmesi nedeniyle ya da kişinin tanık olduğu cinsel taciz veya saldırı olaylarıyla ilgili şikâyet etme yoluna gitmek istemesi veya gitmesinden ötürü örtülü veya açık şekilde iş yaşamının intikam amacıyla zorlaştırılmasını,

Ödüllendirme Vaadi: Kişinin cinsel ya da duygusal amaçlı davranış veya teklifi kabulü durumunda ödül, terfi veya benzeri hak etmediği kazançlar elde etmesini içeren her türlü ayrıcalık vaadini,

Tanık: Cinsel taciz veya saldırı teşkil edebilecek olayın taraflarından biri olmayıp, söz konusu olay hakkında herhangi bir yolla doğrudan bilgi sahibi olan kişiyi ifade eder.

2. KURULUN AMACI ve FAALİYET ALANLARI

Bu Kurul;

- 2.1. Cinsel tacizi ve saldırıyı önlemeyi,
- 2.2. Cinsel tacizin ve saldırının yaşanmadığı, karşılıklı saygı ve eşitliğe dayanan destekleyici bir çalışma ve gönüllülük ortamının yaratılmasına katkıda bulunmayı,
- 2.3. Cinsiyetçi kültür ve şiddet kültürünü ortadan kaldırmaya yönelik çalışmayı,
- 2.4. Toplumsal cinsiyet eşitliğine ve her türlü cinsiyet, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dayalı şiddet ve ayrımcılığın önlenmesine dair farkındalık yaratmayı,
- 2.5. Cinsel taciz ve saldırı konularında AÇEV çalışanları ve gönüllü eğitimcilerini bilgilendirmeyi,
- 2.6. Cinsel taciz veya saldırı şikâyetleri için etkili bir başvuru mekanizması oluşturmayı,
- 2.7. Cinsel taciz veya saldırı şikâyeti söz konusu olduğunda başvurana destek vermeyi ve başvurunu güçlendirmeyi,
- 2.8. Cinsel taciz veya saldırı şikâyetlerini değerlendirerek etkili bir soruşturma yürütmeyi,
- 2.9. Başvuranların yaşadıkları ya da yaşamakta oldukları veya tanık oldukları durum ve olayları güven içerisinde bildirebilmelerini, maruz bırakıldıkları istenmeyen cinsel davranışları durdurmak yönünde cesaretlendirilmelerini sağlamayı amaçlar.

Kurulun Faaliyet Alanları:

Kurul amacını gerçekleştirmek için aşağıdaki faaliyetlerde bulunur:

- Farklılıklara Saygı, Her Türlü Ayrımcılığın ve Cinsel Şiddetin Önlenmesi, Çocuk Koruma ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği eğitimleriyle cinsel tacize ve saldırıya karşı farkındalık ve duyarlılık yaratmayı amaçlar.
- Kurul çalışmalarının geliştirilmesi amacıyla, Vakfın diğer birimleriyle işbirliği içerisinde cinsel taciz ve saldırı konularına ilişkin araştırma, proje ve güncel yayınları takip eder.
- Cinsel taciz ve saldırı konularında farkındalık yaratmayı, taciz sayılabilecek davranışları önlemeyi hedefler.
- Cinsel taciz ve saldırı başvurularını alır, başvuru sahipleri Vakıf içinde ve dışında alınabilecek destek ve çözüm yolu konusunda bilgilendirir, gerekli yönlendirmeleri yapar. Başvuruyla ilgili ciddi ve detaylı bir soruşturma sonrasında konuyu bir karara bağlar.
- Başvuranların talep ve ihtiyaçları doğrultusunda, sağlanabilecek desteği tespit eder ve bu konuda ilgili Vakıf içindeki birimlerle iş birliği yapar.
- Acil durum söz konusu olduğunda bu yönergenin acil durum maddesi uyarınca alınan acil önlemlerin takibini gerçekleştirir.
- Vakfın fiziksel koşullarının cinsel taciz ve saldırının önlenmesine yönelik olarak düzenlenmesi yönünde çalışmalar yürütür.

3. KURULUN OLUŞUMU VE GÖREVLERİ

Kurul'un Oluşturulması ve Karar Alması

- a) Kurul Birim Yöneticileri tarafından belirlenen 4 asıl ve 2 yedek kişiden oluşur.
- b) Kurul asıl üyelerinin 3'ü AÇEV içerisinde toplumsal cinsiyet konusunda uzman, kadın örgütlerinde çalışan ya da gönüllülük yapan ve mümkün olduğu durumlarda cinsel taciz ve saldırı konularında deneyim sahibi kişilerden oluşur. Kurul 1 asıl üyesi AÇEV dışı bir kadın kurumundan, mümkün olduğu durumlarda kadının insan hakları konusunda uzman, hukukçu bir kadın üye olarak belirlenir. Yedek üyeler yine aynı kriterlere göre belirlenir.
- c) Kurul asıl ve yedek üyeleri başvuran ve fail ile yakınlık derecelerine göre her vaka özelinde yer değiştirebilirler.
- d) Kurul oybirliğiyle karar alır. Alınan kararlar GM'ye sunulur.

Kurul'un Görevleri

- a) Kurul'a yapılan tüm başvuruları kayıt altına almak.
- b) Acil durum söz konusu olduğunda bu yönergenin 11nci maddesi uyarınca alınan acil önlemleri kayıt altına almak ve süreci takip etmek.
- c) Kurul toplantılarının gündemini hazırlamak ve toplantı tutanaklarının tutulmasını sağlamak.
- d) Başvuruların yıllık raporunu hazırlayarak Birim Yöneticileri'ne sunmak.
- e) Kurul'un faaliyetleri için yıllık bütçe ayrılmasını sağlamak ve uygulamak.
- f) Yurt içinde ve yurt dışında Kurul'un faaliyet alanlarına giren konularda gerçekleştirilen toplantı, konferans, panel ve benzeri etkinliklerde Kurul'u temsil etmek.

4. KURUL'UN İŞLEYİŞ USULÜ VE İLKELERİ

Başvuru

- Cinsel tacize veya saldırıya maruz bırakıldığını veya tanık olduğunu düşünen kişiler, Kurul üyelerine başvurabilirler. Herhangi bir AÇEV Birimine ve çalışanına başvuru yapılması halinde bu birim ve kişiler kendilerine gelen başvuruları aynı gün içerisinde Kurul'a iletirler.
- Kendisine başvuru yapılan kişiler veya AÇEV birimleri, başvuruları Kurul hakkında bilgilendirmek ve Kurul'a yönlendirmekle yükümlüdür.
- Her başvuru için Kurul tarafından kayıt açılır. Kayıt formunda başvuranın kimlik bilgileri yer almaz. Her başvuru için Kurul tarafından bir kayıt numarası verilir ve takip eden işlemler bu kayıt numarası kullanılarak gerçekleştirilir. Kayıt formu başvurunun tarihini, konusunu ve Başvuranın taleplerini içerir. Kayıt formuna eklenecek diğer bilgiler Başvuranın onayına tabidir.
- Başvuru ile ilgili işlem başlatıldığı takdirde, başvuru yürütülen süreç ve sonuç hakkında bilgilendirilir.

Destek Süreci

- Kurula doğrudan veya yönlendirme yoluyla ulaşan başvurularda, başvuruyu alan Kurul üyesi olayın ayrıntılarını dinler, Başvuranın ihtiyaç ve taleplerini öğrenir ve başvuru hukuki ve diğer çözüm seçenekleri, bu seçeneklerde izlenen süreçler, bu seçeneklerin her birinin yaratabileceği riskler ve alınması gereken önlemler konusunda bilgilendirir.
- Başvuran, kendi isteğine bağlı olarak psikolojik destek alması için yönlendirilir. Psikolojik destek sürecinin amacı, başvuranın cinsel taciz veya saldırıya karşı psikolojik açıdan güçlenmesini sağlamaktır.
- Başvuranın olayın tanıklarından biri olması durumunda da başvuru kaydı açılır ve olayın ayrıntıları dinlenir. Duruma uygun hukuki ve diğer çözüm seçenekleri ile bu seçeneklerde izlenen süreçler hakkında bilgilendirme yapılır.
- Başvuranın ana dilinin Türkçe olmaması durumunda, destek süreci mümkün olduğu ölçüde Başvuranın tercih ettiği dilde gerçekleştirilir. Bu gibi başvurularda, Kurul gerekliggördüğü takdirde AÇEV dışından uzmanlık desteği alınması konusunda harekete geçer.

Acil Durum

- Acil durum söz konusu olduğunda olaydan haberdar olan tüm AÇEV çalışanları, Kurulu durumdan derhal haberdar ederek acil önlem alınmasını sağlamakla yükümlüdür.
- AÇEV çalışanlarının tümü, acil önlemlerin alınması ve uygulanması konusunda Kurul ile işbirliği yapmakla yükümlüdür.

Hızlı Destek Sunma ve Özen Yükümlülüğü

- Başvurular sürat ve özenle değerlendirilir. Başvurulara verilecek cevap başvurunun öznel koşullarına göre oluşturulur.
- Süreç boyunca, başvuranın travmatize olmasına yol açabilecek ve tarafların insan onurunu ve güven duygusunu zedeleyebilecek her türlü davranıştan kaçınmak ve bu tür davranışların ortaya çıkmasını önlemek hususlarında gereken dikkat ve özen gösterilir.
- Destek sürecinde taraflara zarar verebilecek sorgulayıcı ve suçlayıcı söz, davranış, tavır ve imalardan kaçınılır.
- Çalışanların tümü sürat ve özen yükümlülüğüne uygun davranır.

Beyanın Esas Alınması İlkesi ve Delillendirme

- Başvuruların kabulü ve başvurucuya destek sağlanması için Başvuranın beyanı esas alınır. Başvurandan cinsel taciz veya saldırı fiilinin varlığını kanıtlaması beklenmez.
- Cinsel taciz ve saldırı kanıtlanması zor fiiller olduğundan ve idarî ve adlî soruşturma süreçlerinde yetersiz delil nedeniyle oluşacak şüphe sanık lehine yorumlanacağından, başvuranın, hukuk mevzuatına uygun biçimde görsel veya işitsel kayıtları ya da tanık ifadelerini toplamak ve saklamak hususunda dikkatli davranması önemli olacaktır. Kurul bu konuda başvuranı bilgilendirmekle yükümlüdür.
- Başvuranın kasıtlı olarak yalan söylediğinin hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde anlaşıldığı durumlarda, ilgili vaka bir tavsiye kararı birlikte doğrudan AÇEV'in yönetim mekanizmasına yönlendirilir.

Gizlilik Yükümlülüğü

- Cinsel taciz ve saldırı iddiaları ile ilgili tüm süreçlerde, AÇEV birimlerinin tümü, tarafları ve tanıkları korumak amacıyla gizlilik ilkesine uygun davranır. Bu Yönergenin uygulanmasından sorumlu tüm kişiler ve AÇEV birimleri, bu Yönergenin uygulanmasına ilişkin her aşamada tarafların ve tanıkların kimliklerinin diğer kişilere karşı gizliliğinin sağlanmasını ve güvenliğinin tehlikeye düşürülmesinin engellenmesini güvence altına alır.
- Başvurularla ilgili tüm belgeler bir sonraki Kurul üyeleri dışındaki merci ve kişilere kapalıdır. AÇEV'in yönetim mekanizmasının soruşturması başlatıldığı durumlarda dahi gizlilik ilkesi gereği sadece gerekli bilgiler ilgili mercilerle paylaşılır.

Gönüllülük İlkesi

- Başvuruda ve sürecin ilerlemesinde gönüllülük esastır. Başvurucu tüm destek mekanizmaları konusunda bilgilendirilir. Bununla birlikte, bu mekanizmalardan herhangi birine başvurmak isteyip istemediğine kendisi karar verir. Başvuranın talebi olmadan hiçbir işlem başlatılamaz, başlatılmış olan işlemler durdurulamaz veya geri çekilemez ya da işlemlere ara verilemez.
- Birime ulaşan bir başvuru olmaksızın veya yapılan başvurudan bağımsız olarak AÇEV'in ilgili yetkilileri tarafından resen başlatılan işlemlerde, cinsel taciz veya saldırıya maruz bırakılan kişinin kimliği belli ise kendisi yürütülen süreçten haberdar edilir ve talebi halinde mümkün olduğu ölçüde yürütülen işlemlere müdahil olması sağlanır.

5. DİĞER TACİZ BİÇİMLERİ VE TANIKLIK

Ödüllendirme Vaadi ve Misilleme

- Bu yönerge kapsamında, ödüllendirme vaadi bir cinsel taciz biçimi olarak değerlendirilir ve gerçekleştiği durumlarda yönerge hükümleri uygulanır.
- Misilleme bir cinsel taciz biçimi olarak değerlendirilir ve gerçekleştiği durumlarda yönerge hükümleri uygulanır.

Israrlı Takip

- Israrlı takip bir cinsel taciz biçimi olarak değerlendirilir ve gerçekleştiği durumlarda yönerge hükümleri uygulanır.

Tanıklık

- Cinsel taciz ve saldırı tanıkları da başvuran olarak kabul edilir ve tanıkların yaptıkları ihbarlar ciddiye alınır. Olayın aydınlatılması için bildirilen durumun niteliğini ve ağırlığını dikkate alan uygun usullerle hızlı biçimde harekete geçilir.
- Başvuruyu yapan tanığın, cinsel tacize veya saldırıya maruz kalan kişi ile iletişime geçme konusunda Kurul'a destek olması beklenir.

6. SON HÜKÜMLER**Bütçe, Lojistik ve Personel**

Kurulun tüm giderleri, Kurul tarafından hazırlanıp Genel Müdür'ün onayına sunulan yıllık bütçe çerçevesinde karşılanır.

AÇEV Etik Kod

AÇEV Etik Kod, bu yönergenin ayrılmaz parçasıdır ve yönergenin uygulanmasında dikkate alınması zorunludur.

Yürürlük

Bu yönerge, AÇEV Yönetim Kurulu ve Genel Müdür tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

- Bu yönerge hükümlerini ilgili AÇEV Etik Kurulu ve Genel Müdür yürütür.
- Amaç toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ile ilgili tanımların yapılması, önleyici faaliyetlerin yürütülmesi, başvuru ve yaptırım süreçlerinin tanımlanarak işletilmesi ile ilgili mekanizmanın işletilmesidir. Aynı zamanda hayatta kalan kişiye ihtiyaç duyduğu psikolojik ve hukuki destek sağlanması için kaynak ayrılır.